

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ
МИНИСТРЛІГІ



МИНИСТЕРСТВО
СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан қаласы, Кенесары көшесі, 36
тел./факс: 7 (7172) 55 59 95, тел.: 7 (7172) 55 58 03
e-mail: office@minagri.gov.kz

№ _____

010000, г. Нур-Султан, улица Кенесары, 36
тел./факс: 7 (7172) 55 59 95, тел.: 7 (7172) 55 58 03
e-mail: office@minagri.gov.kz

**Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаттары:**
**С. Қаныбековке, Б. Оспановқа,
Ж. Дүйсебаевқа, Н. Әлтаевқа,
Е. Барлыбаевқа, А. Дәуренбаевқа,
А. Ералиевке, Б. Жылқышиевке,
С. Звольскийге, Р. Кимге,
А. Қоңыровқа, М. Теміржановқа,
С. Үмбетовке, Н. Әшімбетовке,
У. Қайназаровқа, М. Махамбетовке**

*2019 жылғы 27 қыркүйектегі
№ ДЗ-138 депутаттық сауалға*

Құрметті депутаттар!

Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі Сіздердің АӨК субъектілеріне өнеркәсіптік жылыжай салу бойынша жобаларды іске асыру кезінде мемлекеттік қолдау берудің проблемалық мәселелеріне қатысты депутаттық сауалдарыңызды қарап, қосымшаға сәйкес жауап жолдайды.

Қосымша 8 бетте.

Министр

С. Омаров

Орынд. Л.Ж. Нұрғожанова
555-904

**Депутатам
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан:
С. Каныбекову, Б. Оспанову,
Ж. Дуйсебаеву, Н. Альтаеву,
Е. Барлыбаеву, А. Дауренбаеву,
А. Ералиеву, Б. Жилкишиеву,
С. Звольскому, Р. Ким,
А. Конурову, М. Темиржанову,
С. Умбетову, Н. Ашимбетову,
У. Кайназарову, М. Махамбетову**

*На депутатский запрос № ДЗ-138
от 27 сентября 2019 года*

Уважаемые депутаты!

Министерство сельского хозяйства Республики Казахстан, рассмотрев Ваш депутатский запрос касательно проблемных вопросов предоставления государственной поддержки субъектам АПК при реализации проектов по строительству промышленных теплиц, направляет ответ согласно приложению.

Приложение на 8 стр.

Министр

С. Омаров

Исп. Нургожанова Л.Ж.
555-904

ҚР АШМ-ның
2019 жылғы «___» _____ қазандағы
№_____ хатына қосымша

Берілген өтінімдерге сәйкес өңірлер бөлінісінде инвестициялық субсидиямен қамтамасыз етілуіне қатысты

2019 жылға республикалық бюджеттен инвестициялық субсидиялау бағдарламасын іске асыруға 66,5 млрд.теңге бөлінді, игеру болжамы 100%-ды құрайды.

Сонымен қатар, инвестициялық субсидиялау бағдарламасының іске асырылуын талдау барысында Атырау, Маңғыстау, Түркістан облыстарынан, Алматы және Шымкент қалаларынан басқа республиканың барлық өңірлері бойынша шамамен 20 млрд.теңге сомаға инвестициялық субсидияларға қосымша қажеттіліктің бар екені анықталды. Қосымша қаражат өсімдік шаруашылығы, мал шаруашылығы, қайта өңдеу және ауыл шаруашылығы техникасы паркін жаңарту саласындағы 1130 шаруашылыққа субсидия беру үшін қажет.

Осыған байланысты, республикалық бюджеттен 2019 жылға қарастырылған субсидиялау бағдарламаларына бөлінген қаражатты тиімді пайдалану мақсатында және облыс әкімдері орынбасарларының келіп түскен хаттарына сәйкес Ауыл шаруашылығы министрлігі Қаржы министрлігіне басқа субсидиялау бағдарламаларынан босатылатын жалпы сомасы 19,1 млрд. теңге көлеміндегі қаражатты инвестициялық субсидиялауға қайта бөлу туралы өтінім жолдады.

Бүгінгі күні, Ауыл шаруашылығы министрлігінің аталған өтінімі Қаржы министрлігінде қарастырылуда.

Кредит беру түрінде мемлекеттік қолдау алу кезінде бір терезе қағидатын пайдалануға қатысты

АӨК субъектілеріне кредит беру «ҚазАгро» холдингі» АҚ-ның (бұдан әрі – ҚазАгро) еншілес ұйымдары арқылы жүзеге асырылады.

ҚазАгро мәліметі бойынша, бүгінгі күні ҚазАгро «Атамекен» ҰКП-мен бірлесіп «Кәсіпкердің бірыңғай терезесі» платформасында (<https://services.atameken.kz>) АӨК субъектілерін қаржылық қолдаудың мынадай шараларын ұсынады:

1. Ауылдық жерлерде және шағын қалаларда микроқаржы ұйымдарына және кредиттік серіктестіктерге кредит беру;
2. Микроқаржы ұйымдарының операциялық шығыстарын субсидиялау;
3. АӨК субъектілерінің қарыздарын кепілдендіру мен сақтандыру шеңберінде субсидиялау («Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде кредиттерге кепілдік беру);
4. «Агроэкспорт» бағдарламасы;

5. «Агробизнес» кредиттік серіктестіктер жүйесі арқылы кредит беру;
6. Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы шеңберінде шағын қалалар мен ауылдық елді мекендерде кредит беру және шағын кредит беру («Кәсіпкер» бағдарламасы);
7. ҚР Ұлттық Қорының қаражаты есебінен қаржыландыру бағдарламасы;
8. Көктемгі дала және егін жинау жұмыстарын жүргізуге ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілерге кредит беру. «Кең Дала» кредит беру бағдарламасы.

Бұдан басқа, ҚазАгро «Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ-мен (бұдан әрі – ҰАТ) бірлесіп, ҚазАгро-ның еншілес ұйымдары іске асыратын қарыздарды кредиттеу және кепілдендіру бағдарламалары бойынша 9 көрсетілетін қызмет үшін ҚазАгроның Кредиттік өтінімдерді жинау және өңдеу жүйесін (бұдан әрі – КӨЖӨЖ) «Электрондық үкімет» порталымен (бұдан әрі – ЭҮП) бірыңғай кіру нүктесінің (Single sing on) функционалын іске асыру бөлігінде интеграциялау үшін Техникалық талаптар ерекшелігінің (бұдан әрі - ТТЕ) жобасын әзірледі.

Ағымдағы жылғы 29 мамырда КӨЖӨЖ-нің ҚазАгро-ның еншілес компанияларының ақпараттық жүйелерімен интеграциялау тетіктерін тестілеу жүргізілді, тестілеу нәтижелері бойынша ТТЕ-де өтінім берілген 9 қызметтің 7-еуі ЭҮП-мен, интеграциялау үшін расталды:

№	№	Бағдарламаның атауы	ССОКЗ сілтеме
	11	Қарызды кепілдендіру	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/1
	22	«Кәсіпкер» бағдарламасы	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/76
	33	«Игілік» бағдарламасы	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/75
	44	«Егінжай» бағдарламасы	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/34
	55	«Агробизнес» бағдарламасы	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/1
	66	«Агроэкспорт» бағдарламасы	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/39
	77	«Кең Дала» бағдарламасы	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/33

Қазіргі уақытта Ауыл шаруашылығы министрлігі, цифрлық даму, инновация және аэроғарыштық өнеркәсіп министрлігі, ҚазАгро және ҰАТ арасында төрт жақты келісу және ТТЕ-ге қол қою процесі аяқталды.

Қорғалған топырақ шығындарын, атап айтқанда өнеркәсіптік жылыжайлар шаруашылықтарын субсидиялауды жандандыруға қатысты

Бұрын ауыл шаруашылығы дақылдарын қорғалған топырақта өсіретін ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілерге мемлекеттік қолдау Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 27 ақпандағы № 4-3/177 бұйрығымен бекітілген Басым дақылдар өндіруді субсидиялау арқылы өсімдік шаруашылығының шығымдылығын және өнім сапасын арттыруды, жанар-жағармай материалдарының және көктемгі егіс пен егін жинау жұмыстарын жүргізу үшін қажетті басқа да тауарлық-материалдық құндылықтардың құнын және ауыл шаруашылығы дақылдарын қорғалған топырақта өңдеп өсіру шығындарының құнын субсидиялау қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) («гектарлық субсидия») аясында көрсетілді.

Бұл ретте гектарлық субсидия барлық ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілерге (бұдан әрі – АШТӨ) олардың қажетті агротехнологияларды сақтауына, сапалы тұқым, гербицидтер, тыңайтқыштар, ресурс үнемдегіш техника мен технологияларды пайдалануына, инфрақұрылымды т. б. дамытуына қарамастан төленіп келген.

2017 жылы мемлекеттік қолдау шараларының тиімділігін арттыру мақсатында Министрлік қаражатты ынталандырмайтын субсидиялар мен мемлекеттік шығындардан неғұрлым тиімді бағыттарға қайта бөлу мақсатында АӨК мемлекеттік қолдаудың қолданыстағы бағыттарын қайта қарауды бастады.

Нашар дамудың бірден-бір себебі гектарлық субсидия АШТӨ-лерді өзінің тиімділігін (рентабельділігін) арттыруға ынталандырмайды, олар алынбай қалған пайданың орнын субсидиямен толтырады.

Сонымен қатар, гектарлық субсидиялауды әкімшелеңдіруде қиындықтар туындауда. Мысалы, субсидияның егіс алаңына байланысты болуы АШТӨ-дің орындаған жұмыстарының көлемін (егіс алаңдарының көлемі) артық көрсетулеріне әкеп соғады, нәтижесінде басым дақылдарды және қорғалған топырақтағы ауыл шаруашылығы дақылдарының шеккен шығындарын ішінара өтеуге субсидия алуға өтінім толтырғанда жалған ақпарат ұсынады.

Осылайша, 2018 жылы қорғалған топырақта өсірілетін ауыл шаруашылығы дақылдарын өндіруге жұмсалатын ішінара шығындарды субсидиялау алып тасталынды.

Атап өту керек, Субсидиялау түрінің алып тасталғанына қарамастан жыл сайын қорғалған топырақ алаңдары артуда. 2015 жылмен салыстырғанда 2018 жылы жылыжайлардың алаңы 195,9 гектарға артып отыр. Бұл субсидиялау бағытының алып тасталуы саланы дамытуға ешқандай әсер етпейді, өйткені ауыл шаруашылығы дақылдарын жылыжайларда өсіру тиімді болып табылады.

Бұдан басқа, өнеркәсіптік жылыжайларды субсидиялауды қайта жандандыру ауыл шаруашылығы дақылдарын фермерлік жылыжайларда өсірумен айналысатын АШТӨ-нің наразылығын тудыруы мүмкін, олар да гектарлық субсидиялауды төлеуді талап етуі мүмкін.

Бұл саланың негізгі проблемасы көршілес мемлекеттермен өнімнің бәсекеге қабілетсіз өзіндік құны, өндірілетін өнімнің бәсекеге қабілетсіз бағасы болып табылады.

Осыған байланысты жылыжай өнімдерін өндіру шығындарын азайту жөнінде шаралар қабылдау қажет.

Шығындардың негізгі статьялары электр энергиясы, газ, жылыту болып табылады.

Сондай-ақ жылыжайларда қолданылатын жылыжай жабдықтары, субстрат, тыңайтқыштар, өсімдіктерді қорғау құралдары шетелден әкелінеді және олардың құны жоғары.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде Министрлік жылыжай иелеріне мынадай:

- жылытуға, оның ішінде электр энергиясы мен табиғи газға тарифтерді төмендету;

- әкелінетін жылыжай жабдықтарына, субстратқа, тыңайтқыштарға, жылыжайларда қолданылатын өсімдіктерді қорғау құралдарына кеден баждарын төмендету немесе жою арқылы қолдау көрсету орынды деп санайды.

*Приложение к письму МСХ
от «___» _____ 2019 года
№ _____*

Касательно обеспеченности инвестсубсидиями в разрезе регионов, согласно поданных заявок

На 2019 год из республиканского бюджета на реализацию программы инвестиционного субсидирования выделено 66,5 млрд.тенге, прогноз освоения составляет 100%.

Вместе с тем, в ходе анализа реализации программы инвестиционного субсидирования выявлена дополнительная потребность в инвестиционных субсидиях по всем регионам республики на сумму порядка 20 млрд. тенге, кроме Атырауской, Мангистауской, Туркестанской областей, городов Алматы и Шымкент. Дополнительные средства необходимы для оказания субсидирования 1130 хозяйств в сфере растениеводства, животноводства, переработки и обновления парка сельхозтехники.

В этой связи, в соответствии с письмами заместителей акимов областей, а также в целях эффективного использования выделенных на 2019 год из республиканского бюджета средств на программы субсидирования, Министерством сельского хозяйства в Министерство финансов подана заявка на перераспределение высвобождаемых средств с других программ субсидирования на программу инвестиционного субсидирования на общую сумму 19,2 млрд. тенге, для вынесения на рассмотрение заседания Республиканской бюджетной комиссии.

На сегодняшний день, данная заявка Министерства сельского хозяйства находится на рассмотрении в Министерстве финансов.

Касательно использования принципа одного окна при получении господдержки в виде кредитования

Кредитование субъектов АПК осуществляется через дочерние организации АО «Холдинг «КазАгро» (далее – КазАгро).

По информации КазАгро, на сегодняшний день КазАгро совместно с НПП «Атамекен» на платформе «Единое окно предпринимателя» ([https:// services.atameken.kz](https://services.atameken.kz)) представлены следующие меры финансовой поддержки субъектов АПК:

1. Кредитование микрофинансовых организаций и кредитных товариществ в сельской местности и малых городах;
2. Субсидирование операционных расходов микрофинансовых организаций;
3. Субсидирование в рамках гарантирования и страхования займов субъектов АПК (гарантирование кредитов в рамках государственной программы «Енбек»);

4. Программа «Агроэкспорт»;
5. Кредитование через системы кредитных товариществ «Агробизнес»;
6. Кредитование и микрокредитование в малых городах и сельских населенных пунктах в рамках Программы развития продуктивной занятости и массового предпринимательства на 2017-2021 годы (Программа «Кәсіпкер»);
7. Программа финансирования за счет средств Национального Фонда РК;
8. Кредитование сельхозтоваропроизводителей на проведение весенне-полевых и уборочных работ. Программа кредитования «Кең Дала».

Кроме этого, КазАгро совместно с АО «Национальные информационные технологии» (далее – НИТ) разработал проект Спецификации технических требований (далее – СТТ) для интеграции Системы сбора и обработки кредитных заявок (далее – ССОКЗ) КазАгро с порталом «Электронного правительства» (далее – ПЭП) в части реализации функционала единой точки входа (Single Sign on) для 9 услуг по программам кредитования и гарантирования займов, реализуемых дочерними организациями КазАгро.

29 мая т.г. КазАгро проведено тестирование механизмов интеграции ССОКЗ с информационными системами дочерних компаний КазАгро, по результатам тестирования 7 из 9 заявленных в СТТ услуг подтверждены для интеграции с ПЭП:

№	Наименование программы	Ссылка ССОКЗ
1	Гарантирование займа	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/1
2	Программа «Кәсіпкер»	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/76
3	Программа «Игілік»	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/75
4	Программа «Егінжай»	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/34
5	Программа «Агробизнес»	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/1
6	Программа «Агроэкспорт»	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/39
7	Программа «Кең Дала»	https://credit.kazagro.kz/ru/public/announces/show/33

На текущий момент завершен процесс четырехстороннего согласования и подписания СТТ между Министерством сельского хозяйства, Министерством цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности, КазАгро и НИТ.

Касательно возобновления субсидирования затрат защищенного грунта, именно промышленным тепличным хозяйствам

Ранее государственная поддержка сельхозпроизводителей, возделывающих сельхозкультуры в защищенном грунте оказывалась в рамках Правил субсидирования повышения урожайности и качества продукции растениеводства, стоимости горюче-смазочных материалов и других товарно-материальных ценностей, необходимых для проведения весенне-полевых и уборочных работ, путем субсидирования производства приоритетных культур и стоимости затрат на возделывание сельскохозяйственных культур в защищенном грунте (далее – Правил), утвержденных приказом исполняющего обязанности Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 27 февраля 2015 года № 4-3/177 («гектарная субсидия»).

При этом «гектарная субсидия» выплачивалась всем сельхозтоваропроизводителям (далее – СХТП) вне зависимости от соблюдения ими необходимых агротехнологий, применения качественных семян, гербицидов, удобрений, ресурсосберегающей техники и технологий, развития инфраструктуры и т.д.

В 2017 году в целях повышения эффективности мер государственной поддержки Министерством был начат пересмотр действующих направлений государственной поддержки АПК путем перераспределения средств с нестимулирующих субсидий и государственных расходов на более эффективные.

Одной из ключевых причин слабого роста является то, что «гектарная субсидия» дестимулирует СХТП повышать свою эффективность (рентабельность), который субсидиями компенсирует упущенную прибыль.

Кроме того, субсидирование на гектар связано со сложностями в администрировании. К примеру, зависимость субсидий от посевных площадей приводят к завышению СХТП объемов выполненных работ (размеры площади посевов), и как следствие предоставление СХТП недостоверной информации при заполнении заявки на получение субсидий на частичное возмещение затрат производства приоритетных культур и сельскохозяйственных культур в защищенном грунте.

Таким образом, в 2018 году было исключено субсидирование частичных затрат на производство сельскохозяйственных культур, выращиваемых в защищенном грунте.

Следует отметить, несмотря на исключение данного вида субсидирования площади защищенного грунта с каждым годом растут. В сравнении с 2015 годом площадь теплицы в 2018 году увеличилось на 195,9 га. Это показывает, что исключение направления субсидирования никак не влияет на развитие отрасли, так как возделывание сельхозкультур в теплицах рентабельно.

Кроме того, возврат субсидирования промышленных теплиц может вызвать недовольство СХТП, занимающиеся выращиванием сельхозкультур в

фермерских теплицах, которые также могут затребовать выплаты им гектарной субсидии.

Основной проблемой данной отрасли является неконкурентоспособная с соседними государствами себестоимость продукции, и, следовательно, неконкурентоспособная цена производимой продукции.

В этой связи необходимо принять меры по снижению затрат производства тепличной продукции.

Основными статьями затрат являются электроэнергия, газ, отопление. Также тепличное оборудование, субстрат, удобрения, средства защиты растений, применяемые в теплицах, завозятся из за рубежа и стоимость у них высокая.

В связи с вышеизложенным Министерство считает целесообразным оказывать поддержку тепличникам посредством:

- снижения тарифов на отопление, в том числе на электроэнергию и природный газ;

- снижения или обнуления таможенных пошлин на завозимое тепличное оборудование, субстрат, удобрения, средства защиты растений, применяемые в теплицах.